

Landbruget i 1906.

Af H. Hertel.

Saa vist som vort Landbrug med dets store Udførsel af værdifulde Produkter er i høj Grad interesseret i fredelige Tider og rolige Afsætningsvilkaar, og saa sikkert som faa Stater ere mere udsatte under en evropæisk Krig end vort aabne Land ved Verdenshandelens alfare Veje, saa givet var det, at man med utrygge Følelser maatte se Aaret 1906 oprinde. Den 16. Januar aabnedes den internationale Marokkokonference, som i 2 $\frac{1}{2}$ Maaned holdt Verden i Spænding med Hensyn til, om der vilde udbryde Krig mellem Frankrig og Tyskland og om England vilde blive draget med ind i den. I Januar Maaned fandt de engelske Parlamentsvalg Sted. Vilde det Chamberlainske Toldbeskyttelsesparti vinde den Valgsejr, der for de kommende Tider gav det Magt til at afmærke det engelske Verdensriges Veje? Og hvorledes vilde vort Handelssamkvem udvikle sig med vor næststørste Kunde af Landbrugsprodukter, naar Tyskland den 1. Marts traadte ind under den ny Toldlovs Tegn?

Men — »say no ill of the year till it is passed.« Baade paa Kontinentet og i England drev Faren over, og vort Landbrug har kunnet glæde sig over saa god en Afsætning til fremmede og indenlandske Kunder, at man maa mange Aar tilbage for at finde saa let et Salg og saa høje Priser som i det nu forløbne Aar. Det

er om dættes store og smaa *vita*, at de følgende Blade skulle melde.

En Oversigt over det forløbne Aar vil naturligt begynde med en Redegørelse for Udfaldet af Aarets vigtigste Begivenhed, Høsten. Da Statskonsulent K. Hansen som sædvanligt i et kommende Hefte vil give en udførlig Oversigt over Afgrødernes Vilkaar og Udbytte i det forløbne Aar, vil der her blive givet kun en kort, summarisk Redegørelse, der i det væsentlige bygges paa den af Statens statistiske Bureau i November Maaned udsendte foreløbige Meddelelse om Høstens Udfald i 1906.

Et køligt, fugtigt Efteraar i 1905 fulgtes af en mild, fugtig Vinter. I Foraars- og Sommermaanederne var Middeltemperaturen over den normale, Nedbøren var i April kun ringe, i Maj rigeligere, og Meddelelserne løde paa, at man i næsten alle Egne gjorde sig Forhaabninger om en ualmindelig rig Høst. Men i Plantevækstens mest kritiske Tid, i Juni og navnlig i Juli, var Nedbøren atter kun ringe, og da Juli var solrig og varm, standsede Udviklingen brat, og paa mange Egne led Foraarets glade Forhaabninger et sørgeligt Skibbrud. De uheldige Virkninger af den ringe Nedbør vare særlig følelige i Jyllands nordlige Egne.

Den 1. August var Høsten i fuld Gang og uden Hindringer fortsattes den til 9. August, da en stærkt blødende Regn med fortsat ustadigt Vejr indtraf over hele Landet. Vel regnede det Maaneden ud, men da det samtidig var koldt og blæsende, var den Skade, Kornet led, ret uvæsentlig. Begyndelsen af September var Kornhøsten afsluttet.

Hvad de enkelte Afgrøder angaar, ligger Hvedens Udbytte for Landet som Helhed noget over Middelhøst. Kvaliteten er gennemgaaende betegnet som mere tilfredsstillende end Mængdeudbyttet, som endog i Maribo Amt, der omfatter over en Tredjedel af Landets hele Hvedeareal, anslaaes til under Middel. Rugens Udbytte er gennemgaaende bedre end Hvedens. Bygget har som Helhed givet Middelhøst, hvad Kvantiteten angaar, og

Kvaliteten er gennemgaaende noget derover. Havrens Mængdeudbytte har næsten overalt været bedre end Byggets, og Kvaliteten er over Middelhøst.

Bælgsæden har givet over og Boghveden under Middelhøst saavel i kvantitativ som i kvalitativ Henseende. Af Rodfrugterne have Kartoflerne som Helhed givet Middeludbytte. Udbyttet af Sukkerroerne er ligeledes en Middelhøst, hvad Mængdeudbyttet angaar, medens Kvaliteten ligger ikke lidt derover. Foderroernes Mængdeudbytte har for Runkelroernes Vedkommende været ikke lidt over Middelhøst, medens Kaalroer og Turnips for Landet som Helhed have givet Middelhøst, men med store Variationer fra Amt til Amt.

Udbyttet af Høafgrøderne har overalt og som Helhed været særdeles godt, særlig da for Agerhøets Vedkommende. Sommergræsningens Karakterbetegnelser give som Gennemsnit for hele Landet »Middelhøst«, men Bedømmelsen varierer ganske overordentlig (fra »mg« i Præstø, Maribo og Ribe Amter til »mdl+« og »mdl« i Hjørring og Randers Amter).

»Som Helhed — udtaler Statistisk Bureau — kan det siges, at Høstudbyttet, baade hvad Mængde og Kvalitet angaar, var en Del over Middelhøst. Dette gælder saa vel Sædafgrøderne som Rodfrugterne og Høhøsten.«

Om Plantesygdomme og Insektangreb er der kun indløbet forholdsvis faa Meddelelser.*)

Kornmarkedet har i 1906, ligesom i Forfjor, været stærkt paavirket af de urolige Forhold i Rusland; dertil kom endvidere Virkningen af Tysklands ny Toldlov. Spekulationen havde arbejdet stærkt i 1905, og Reaktionen

*) Tidsskriftets Korrespondent fra Midtjylland skriver i sin Indberetning sidst i November: »Angreb af Plantesygdomme eller Insekter har tilsyneladende ikke fundet Sted i stort Omfang. Men da man har vanskeligt ved at finde en fyldestgørende Forklaring til Kornafgrødernes i høj Grad skuffende Kærneudbytte, er man formentlig henvist til at regne med Muligheden af, at Sædmarkerne have været hjemsøgte af Sygdomsangreb, som have unddraget sig Opmærksomheden.«

føltes langt ind i 1906 og paavirkede f. Eks. ogsaa Eksporten af dansk Maltbyg.

Ved sparsomme Tilbud Efteraaret igennem have Priserne for danske Kornvarer holdt sig temmelig støt. Der er udført noget Byg, medens de høje Priser paa Foderstoffer have medført et større Forbrug end sædvanligt af Havre til Fodring.

Hvad Forholdene paa Foderstofmarkedet angaar, fandt der i Januar Maaned en stærk Stigning Sted for Bomuldsfrøkager, i Februar—Marts gik Købelysten tilbage, men i April fandt der atter store Salg Sted. Forretningen i ny Kager begyndte i August, men paa Grund af de overordentlig mange Kendelser for daarlig Levering, som bleve givne for Kvaliteten i forrige Sæson baade i Hamborg og Kjøbenhavn, vilde Amerikanerne kun tilbyde »good merchantable quality«, og mærkelig nok var der enkelte, der købte med denne Betingelse, der ikke giver Garanti for Kvaliteten. Landhusholdningsselskabets Kontrol har da ogsaa i Aar maattet kassere uhyre Poster. Det er særlig New-Orleans-Kagerne, der ere affaldende; med Texas-Kagerne har man været bedre fornøjet, men disse ere dyrere. Endvidere er der kommet hertil en stor Del ægyptiske Kager og Kager, slaaede af Bombay Frø. Dommen over disse Kager, der ikke synes holdbare, lyder meget forskelligt. Den ny Høst begyndte at komme frem i Novembers sidste Halvdel; Høsten var meget forsinket og synes hverken at blive saa stor eller saa god som ventet. — Med Solikkekager var det smaat hele Aaret paa Grund af de ulyksalige Forhold i Rusland, som have forhindret Fabrikerne i at komme i Gang og umuliggjort Ekspeditionen fra det Indre. Medens Forbruget af Hvedeklid i de senere Aar stadig er gaaet tilbage, er det i de sidste »Sæsoner« atter steget samtidig med, at Priserne have været meget høje, idet baade Tyskland, Sverige og — hvad der er en stor Sjældenhed — Frankrig have indført store Partier i 1906.

Forbruget af Foderstoffer har i Fjor næppe været

saa stort som i 1905. »Sæsonen« hørte meget tidligt op, og i Efteraaret bleve Kørerne holdte ude længere end normalt, saa man tør regne, at vort Landbrug i Fjor har sparet Staldfodringen i ca. 6 Uger, hvad der jo er ensbetydende med et stort Plus.

Hvad Handelen med Majs angaar, har den i det forløbne Aar ofte medført betydelige Ulemper og Tab for Importørerne og Forbrugerne, idet megen Majs — ofte en halv Snes pCt. af Ladningen, undertiden betydeligt mere — har været vaad, varm, mer eller mindre mugen og forbrændt (misfarvet). Ulykken er, at de Kontrakter, som Amerikanerne hidtil kun have villet sælge Majs efter, indeholde følgende Klausul: *official certificate to be final as to quality*, der er med andre Ord ikke Adgang for Køberen til Voldgiftskendelse (Arbitrage) med Hensyn til Kvaliteten. Naar den amerikanske Inspektør (Chief-Inspector) har godkendt et Parti Majs og udstedt Certificat, skal den evropæiske Købmand modtage det, i hvad Forfatning det saa end fremkommer. Og nu viser den amerikanske Majs-Inspektør sig at være lige saa upaalidelig som hans Kollega Kød-Inspektøren. For at faa de amerikanske Certificater mere paalidelige ønske de danske Importører, at Køb af Majs fra Nord-Amerika fremtidig kun sluttes paa »American Rye Terms«, d. v. s. at Majsen bedømmes under Losningen her i Landet og Mangler i kontraktlig Kvalitet godtgøres af Afladeren i Amerika efter den Værdiansættelse, som Arbitragen fastsætter.

Der er i Evropa almindelig Harme over den Maade, paa hvilken Handelen med Majs har udviklet sig i de senere Aar, og d. 8. Novbr. i Fjor holdtes der i London et Møde af Repræsentanter for evropæiske Importører af Majs, Hvede og andre Kornsorter fra Nord-Amerika. Ni Lande, hvoriblandt Danmark, vare repræsenterede. Der blev vedtaget en Resolution, i hvilken det udtales, at alle Majsforretninger fra Amerika for Fremtiden bør afsluttes paa »Rye Terms«, og som dernæst opfordrer de forskellige Associationer til at lægge al Energi ind paa at til-

vejebringe et saadant Grundlag for Forretningen. Det er Meningen at sende Delegerede til Amerika for at søge opnaaet de Garantier, som evropæiske Importører og Forbrugere af nordamerikanske Kornvarer efter de sidste Aars Erfaringer anse for nødvendige for en fortsat Forbindelse. — Spørgsmaalet om en Reform af Forholdene i Majshandelen har i det forløbne Aar været drøftet i Landhusholdningsselskabet, men der er sikkert intet for Danmark at opnaa ved en isoleret Optræden. Kun ved en fælles og energisk Optræden af de majsindførende Lande i Evropa vil man have Haab om at faa Håndelen reformeret.

Paa Mejeribrugets Omraade var Aarets Hovedbegivenhed den kjøbenhavnske Smørnoterings Reform. Da der for nylig her i Tidsskriftet er gjort udførlig Rede for, hvori denne Reform bestaar (f. f.), skal den ikke omtales her. Noteringsudvalget søger nu at holde Noteringen i bestandigt samme Forhold til det engelske Marked, i nøje Overensstemmelse med de virkelig betalte Priser og derigennem forhindre Fremkomsten af almindelige Overpriser — helt ville Overpriser, som Landbrugets Repræsentanter i Udvalget fremhævede i et Opraab til Mejerierne i April Maaned, ikke kunne undgaas, fordi særlige Forhold altid ville medføre, at enkelte Mærker købes til Priser, der ligge over Værdien af dansk Smør pakket i Dritler til Eksport. Den ny Ordning har utvivlsomt bragt mere Ligevægt til Veje end hidtil mellem de modstridende Interesser, og Noteringsudvalget vil forhaabentlig kunne løse den Opgave, det har sat sig. Dets Virksomhed har selvfølgelig været kritiseret, ikke mindst fra Handelsstandens Side, men i Oktober Maaned udtalte dog »Smørtidende«, at »der synes at være en ærlig Stræben fra alle Sider efter at gøre Ret og Skel og afværge ruinerende Katastrofer«. — Forøvrigt har det forløbne Aar været særdeles godt, hvad Priserne angaar. Denne Oversigt maa skrives, forinden Aarets Gennemsnitspris kan foreligge, men den vil antagelig blive lidt over én Krone pr. Pd. eller den højeste

Gennemsnitspris siden Andelsmejeriernes Fremkomst. I et Foredrag om det danske Smørs Stilling paa det engelske Marked ved »Dansk Mejeristforening«s Delegeretmøde angav Landbrugskonsulent Harald Faber følgende 2 Grunde til Aarets gode Smørpriser: Fremgangen i den engelske Industri og en Tilvækst i Englands Smørindførsel, der har været mindre, end hvad det stigende Begær kræver. I en Del af Sommeren og Efteraaret har der lydt flere Klager end sædvanligt over Smørrets Kvalitet, og det maa unægtelig haabes, at det ved en forbedret Produktion (bedre Mælk til Mejerierne o. s. v.) og ved Smørrets hyppigere Forsendelse maa lykkes at kvæle disse Klager.

Ogsaa Ostepriserne have været ret gode i det forløbne Aar, baade herhjemme og — i England. Det er glædeligt, at vi virkelig nu kunne tale om en Osteeksport, om end denne endnu kun er i sin Begyndelse. Af danske Oste udførte vi i 1903 ca. 100,000 Pd. og i 1904 ca. 82,000 Pd. I 1905 steg Udførselen til ca. 260,000 Pd. og i det første Halvaar af 1906 til 437,000 Pd. Der synes, at dømme efter de Erfaringer, som dels Statskonsulent N. Hørlyck har indhøstet ved to Rejser til England i 1904 og 1906, dels nogle osteudførende Mejerier have gjort, at Eksporten til England kan være særdeles fordelagtig*). Et jysk Mejeri er nu saaledes indarbejdet, at det kan sælge til fast Pris fra 300 til 500 Oste ad Gangen paa Levering. Men endnu er Udførselen, som sagt, kun i sin Begyndelse, og der vil være mange Vanskeligheder at overvinde for de Mejerier, der endnu ikke have opnaaet saa gode og faste Forbindelser. — For de osteproducerende Mejerier er Savnet af en Ostenotering

*) I en Indberetning af 26. Marts 1906 skriver det danske Konsulat i Manchester følgende: »Adskillige Smaapartier dansk Ost have fra Tid til anden været tilført Manchester i Aarets Løb. Det er hævet over al Tvivl, at en stor Forretning kunde oparbejdes, hvis blot Kvaliteten var bedre, ligesom Osten bør laves i Størrelser paa 40—50 lbs.« (»Meddelelser fra Udenrigsministeriet«, 1906, S. 396.)

følelig, og for at bøde lidt paa dette Savn er Landhus-holdningsselskabet i Fjor begyndt med ugentlig at indhente Oplysninger om Ostepriser fra ca. 40 Mejerier. Hver Uge bearbejdes det indkomne Materiale, og Gennemsnitspriserne sendes som fortrolig Meddelelse til de indberettende Mejerier. Det vil nu vise sig, om man ad denne Vej senere vil kunne naa videre i Retning af en virkelig Ostenotering.

Angaaende de for Mejeribruget betydningsfulde Bestemmelser i Lov af 30. Marts 1906 henvises til de efterfølgende Linjer vedrørende de vedtagne Love.

I Aarets Slutning er der dannet en dansk Afdeling af »Internationalt Mejeriforbund« (Fédération internationale de laiterie), hvis Formaal er at fremme Mejeribrugets videnskabelige og tekniske Interesser og modarbejde Uregelmæssigheder i Handelen med Mejeriprodukter.

Som Smørhandelen har ogsaa Handelen med Flæsk været god i 1906. Vel har Udførselen været mindre end Aaret forud (der har sine Steder været stærk Dødelighed blandt Smaagrisene), men Priserne have været saa gode, at Eksporten formentlig vil indbringe Landet ikke saa lidt mere end i 1905. Paa Englands Markeder har dansk Bacon hævdet sin Stilling; den i Forfjor gennemførte Kontrol har vist sig at være en betimelig Foranstaltning, der har forøget Tilliden til det danske Produkt, og det fra 1. Oktober 1906 indførte Eksportmærke (jvnfr. S. 30) menes at ville faa en heldig Indflydelse paa Handelen. Aarets Flæskepriser have, som sagt, været gode, de jyskfynske Andelsslagteriers Notering for de 3 første Kvartaler var ca. 45 Øre, hvortil der jo kommer et Par Øre som Efterbetaling og til Henlæggelse — Aarets Gennemsnitsnotering vil da sikkert blive bedre end det sidste Tiaars og en 3—4 Øre højere end i 1905. Stivsygens Ødelæggelser have været mindre end i Forfjor, Jylland har været mest hjemsøgt af Sygdommen, Lolland-Falster mindst.

Ogsaa for vore andre Udførselsprodukter have Pri-

serne været gode. Tysklands høje Kødpriser have bevirket, at den stedfundne Toldforhøjelse ikke har haft de frygtede Følger paa Kvæg- og Kødhandelen. — Efter Heste har Efterspørgselen Aaret igennem været saa livlig som nogensinde tidligere. Før den 1. Marts opkøbte man for at udføre til Tyskland under den gamle Told, og efter den nævnte Dato har Efterspørgselen snarest været stigende. Det har været saa heldigt for os, at der har været stærkt opadgaaende Tider i Tyskland, men under saadanne Forhold bestemme vi Priserne, den forhøjede Tolds Virkninger ere udeblevne, og en Toldforskel paa 20 Kr. mellem Belgien og Danmark mærkes næppe. — Priserne paa Æg have været gode og Afsætningen livlig hele Aaret rundt, og Aarets Gennemsnitspris vil blive lidt højere end i 1905. Selve Produktionen har vist været lidt mindre paa Grund af, at de større Hønsehold vedblivende indskrænkes, men vi ville formentlig snart atter kunne vente Fremgang. Rationelle Principer begynde nu at blive gennemførte i Hønseavl, ikke faa Steder er man begyndt paa Stammedannelse, og man kommer mere og mere bort fra det sportslige og ind paa en praktisk Avl.

For Danmarks handelspolitiske Forhold udadtil var ved Aarets Begyndelse det store Spørgsmaal, hvad Udfaldet blev af de engelske Valg. Den Sag, om hvilken Valgkampen fornemlig drejede sig og der drog den dybe Skillelinje i Befolkningen, var Protektionismen. Den 12. Januar tog Valgene deres Begyndelse, og de varede Maaneden ud. Deres Resultat blev, at der blev valgt 157 Konservative, 379 Liberale, 51 hørende til Arbejderpartiet og 83 irske Nationalister. Saa afgørende var det liberale Partis Sejr, at der er en næsten sikker Udsigt til, at det vil forblive ved Magten i de kommende Aar. For os er dette ensbetydende med det glædelige Faktum, at Muligheden for at se vore vigtigste Udførselsartikler paalagte en Told, hvis Virkning efter al Sandsynlighed vilde medføre en Nedgang i Landbrugets Indtægter, foreløbig er forsvundet fra Horisonten. Alle-

rede i Marts Maaned benyttede Underhuset Lejligheden til saa at sige at bekende Kulør ved med 474 Stemmer mod 98 at vedtage følgende, af Sir James Kitson stillede Resolution: »I Erkendelse af, at det forenede Kongeriges Befolkning ved de nys afholdte Valg har vist en utvetydig Tilslutning til Frihandelens Theori og Praksis, mener dette Hus det rigtigst at fastslaa, at det er bestemt paa at modsætte sig ethvert Forslag om at indføre et Beskyttelsessystem, det være sig ved Told paa fremmed Korn eller ved Gennemførelse af en almindelig Toldtarif.«

Men er end Muligheden af en Landbrugstold foreløbig forsvundet fra Horisonten, vilde det dog være for sangvinsk at tro, at den nu er skrinlagt for stedse, og vi maa formentlig være forberedte paa atter engang at se den hæve sig i Kimminger. Man bør i denne Sammenhæng ikke overse, at da der ikke er Forholdstalsvalg i England, vil det stærkeste Parti faa flere Repræsentanter i Underhuset, end der tilkommer det efter dets Stemmetal. Nu udgøre de Konservative næppe 25 pCt. af Underhusets Medlemmer, men de Stemmer, der afgaves for dem, udgjorde 40 pCt. af Vælgerne. For Protektionismen stemte altsaa en meget betydelig Del af Englands Vælgere, ca. 2,300,000, medens de Liberale mønstrede 2,700,000 Stemmer. Om det første Tal vil øges eller mindskes næste Gang, Folket kaldes til Valg, vil sikkert i væsentlig Grad afhænge af de kommende Aars økonomiske Udvikling. Tysklands, Nordamerikas, Japans og andre Landes industrielle Fremskridt have som bekendt i høj Grad været følelige for England, og den toldpolitiske Udvikling Verden over har skadet vigtige engelske Interesser. Men de praktiske Englændere have aldrig hengivet sig til abstrakt Principrytteri, de have altid, i Krig som i Fred, haft ét Maal, det, som de ansaa var stemmende med deres Interesser. Det er ret betegnende, at en Maaned efter, at Kitsons ovenomtalte Resolution var vedtaget, blev et Forslag om helt at frigive Kvægindførselen fra Kanada »talt ihjel« (was talked

out) i Underhuset. De gældende Bestemmelser betragtes som en Beskyttelse for Landmændene mod den fri Konkurrence paa Kvæghandelens Omraade fra Koloniens Side, og mange af Regeringspartiets Tilhængere vilde derfor ikke i dette Tilfælde følge den fri Konkurrencens Princip. Saa vel andre Landes økonomiske Udvikling og Politik som Hensyn til de mægtige Kolonier ville muligvis en Gang lade Englænderne naa til den Overbevisning, at Forudsætningerne for deres Frihandelspolitik ere bristede, og at denne derfor bør opgives. Der er her et Forhold, der kan komme til at gøre sin Indflydelse gældende: det politiske Tankesæt, som raader hos en stor Del af de engelske Vælgere. Mange af disse, »Wobblersne«, ere at betragte som en Slags Løsgængere i Politik, uden faste Meninger, men med skiftende Sympathier, det er om dem, at *Nineteenth Century* skriver, at de »i Reglen af Godmodighed ere paa deres Side, som ere ude. Lad nu Turen komme til dem, der ere ude, sige de, naar de sætte Kryds paa Stemmesedlen. Frem og tilbage svinger Pendulen. Paa denne Maade faar Landet, hvad der er saa væsentligt for dets politiske, kommercielle og intellektuelle Udvikling — periodisk Forandring af Regering og Politik. Dette er Hemmeligheden ved vort politiske Livs sunde Tilstand.« I den sidste Menneskealder have de politiske Partier saa nogenlunde regelmæssigt skiftevis haft Magten, og det er jo ikke umuligt, at det konservative Parti atter kommer til Styret efter næste Valg.

Disse faa Bemærkninger maa ikke tages som et Forsøg paa ved højlys Dag at fremmane den engelske Protektionismes Spøgelseskikkelse, men som en Antydning af, at vi ikke maa betragte den hellige Grav som vel forvaret til evige Tider og Toldsagen som afgjort for bestandig. Men selv med Blikket aabent herfor, er der for os selvfølgelig kun Grund til at glæde os over, at England ikke denne Gang svigtede Frihandelen. For intet Land gælder det mere end for Danmark i dets fri Handelssamkvem med England, at »trade is the mother of

money«, og 1906 har bragt os den sikre Kendsgerning, at der i alt Fald i en Aarrække ikke vil blive Tale om Vedtagelse af en engelsk Indførselstold paa Landbrugsprodukter.

Vor Udførsel til Tyskland har, som alt fremhævet, fra 1. Marts fundet Sted under den ny Toldlovs Tegn. Der har været talt meget om Ønskeligheden af at faa afsluttet en Handelstraktat med Tyskland, der stillede os paa lige Fod med Rusland, Østrig-Ungarn og Belgien. Om mere end rent foreløbige og uforbindende Underhaands-Forhandlinger vil der dog vel næppe kunne blive Tale paa nærværende Tidspunkt, da et Toldlovsforslag er fremsat i vor Rigsdag. Thi før den Toldlov, under hvilken Indførselen til Danmark fremtidig vil finde Sted, er vedtaget, vil formentlig næppe nogen Stat indlade sig paa bindende Traktatforhandlinger med Danmark, og indtil da maa vi med Resignation se Østrig, Belgien og Rusland i enkelte Retninger begunstiget frem for os paa det tyske Marked. Imidlertid: »hver Mand har sit, stort eller lidt, Himlen alene for Sorgen er kvit«, og en Trøst er det altid, at foreløbig have Toldforhøjelserne og Konkurrenternes Begunstigelser ikke skadet os.

Straks efter den tyske Toldtarifs Ikrafttræden den 1. Marts gik Indførselen af Landbrugsprodukter til Tyskland meget tilbage. Det var imidlertid den stærkt force-rede Indførsel, før de højere Satser bleve effektive, der gav sig et naturligt Udslag i en øjeblikkelig mindre Import; snart tog denne atter Opsving, og den udviste alle-rede i 2. Kvartal af 1906 for Hestes, Svins, fersk Okse- og do. Svinekøds Vedkommende større Mængder end Aaret forud. Af levende Kvæg er Indførselen vel gaaet tilbage, hvad der imidlertid ikke skyldes Toldforhøjelsen, men den ved den økonomiske Konflikt mellem Østrig-Ungarn og Serbien fremkaldte formindskede Import fra disse Lande. Kun af salt Svinekød er Indførselen af-taget paa Grund af Tolden.

Hvad specielt Danmarks Udførsel til Tyskland an-gaar, vare Tallene i de første 8 Uger af 1906 for de 3

vigtigste Varer (Heste, Hornkvæg og fersk Kød af dette) betydeligt større end i de tilsvarende Uger af 1905, nemlig 7500 Heste i 1906 mod 5500 i 1905, 24,700 Stkr. Hornkvæg mod 19,400 Stkr. og 5.4 Mill. Pd. fersk Kød mod 4.2 Mill. Pd. I Ugen umiddelbart efter den ny Toldlovs Ikrafttræden standsede Udførselen omtrent, men snart tog den atter Fart, den naaede forholdsvis hurtig omtrent sin tidligere Størrelse *) og har Aaret igennem været meget fordelagtig. I Efteraaret vare en gros-Priserne i Tyskland for Brødkorn ca. 10 pCt. over Gennemsnittet for Aarene 1900—04, for Smør 10 pCt. og for Slagtekvæg 30—40 pCt. derover.

Nu er der ikke megen Udsigt til, at det tyske Kejserriges Produktion af animalske Levnedsmidler skal tage et saa stærkt Opsving, at det kommer til at behøve mindre Tilførsler. Det modsatte vil snarere indtræde. Reducerer man Kreaturbestanden til »Enheder«, saaledes at ét Faar sættes som »Enheden«, og et Stk. Hornkvæg sættes = 10 og et Svin = 3 Faar, bliver i Tyskland

	Antallet af Dyr, reduceret til Enheder:	Kødforraadet i levende Kvæg pr. Individ:
1873.....	120.4 Mill.	83.1 Kilogr.
1883.....	121.3 —	74.6 —
1892.....	134.0 —	74.0 —
1900.....	150.7 —	73.7 —
1904.....	157.0 —	71.4 —

Da Kornet vedblivende er det stærkest beskyttede Landbrugsprodukt, vil man næppe gaa over til en For-

*) I Følge den tyske Statistik indførte Tyskland fra Danmark i 1. Halvaar af

	1904 i 1000 Stkr.	1905 i 1000 Stkr.	1906 i 1000 Stkr.
levende Kvæg.	48.2	69.5	63.8
	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.
fersk Oksekød.	7.1	10.1	12.1
salt do.	0.5	0.9	0.5
Smør.....	2.4	7.4	1.1
Mælk og Fløde	0.9	5.6	13.6
Skinker.....	2.0	4.7	3.5

andring af Driften, til at lægge Hovedvægten paa Kvægavlen, og da Befolkningen vokser hurtigt — Fødselsoverskudet nærmer sig nu stærkt til 1 — een — Million om Aaret —, da Velstanden er i Stigning, og Riget nu snart er et Verdens-Industricentrum, taler Sandsynligheden overvejende for, at den relative Brød- og Kødproduktion vedblivende vil aftage samtidig med, at Forbruget pr. Individ vil vokse. Man forstaaer derfor, at man udenfor de agrariske Kredse i Tyskland med Ængstelse drøfter det Spørgsmaal, hvorledes Forsyningen med Levnedsmidler vil arte sig, hvis der ikke finder Lempelser Sted i Indførselen inden Udgangen af den Periode, for hvilken den ny Toldlov gælder.

Stadig rejses der Krav om saadanne Lempelser. Saaledes stillede den tyske Slagterforbunds-Kongres, der afholdtes i Begyndelsen af Oktober Maaned, bl. A. følgende Krav: 1) Frigivelse af Indførselen af dansk Kvæg paa samme Betingelser som østrigsk (∴ Afskaffelse af Karantæne og Tuberkulinprøve), 2) Tilladelse til Indførsel af Kvæg fra Holland, 3) Tilladelse til Indførsel af et vist Antal Svin fra Frankrig, Holland og Danmark (til Byer med offentlige Slagtehus ved Nord- og Østersøkysten). Men Rigskansleren Fyrst Bülow og den i November afskedigede Landbrugsminister Podbielsky have stadig hævdet med Styrke, at det kun drejer sig om en midlertidig Mangel, som en forøget Produktion snart vil afhjælpe, og det mægtige Agrarpartis Tillid til den nuværende Regering vil (som en af dets Førere har udtalt) »ikke kunne rokkes. Siden vor store Bismarcks Dage have vi ikke haft en mere landbovenlig Regering end den nuværende«.

Den ny Landbrugsminister Godsejer von Arnim til Criewen synes, efter de tyske Landbrugsblades Udtalelser at dømme, at staa paa samme Standpunkt som Forgængereren. »Deutsche Landw. Presse« skriver i dets Omtale af Ministerskiftet, at man har berettiget Grund til at haabe, at den ny Minister i agrarpolitisk Henseende »im Rahmen des Möglichen nur Tüchtiges und Ehrenwertes

leisten wird.« I dette Udtryk ligger der imidlertid en Frygt for, at Trykket udefra kan blive saa stærkt, at Agravernes Modstand mod Lempelser i Indførselen brydes.

Paa et Omraade er der alt sket en saadan Lempelse, idet Indførselen af fersk Svinekød fra Danmark, Norge og Sverige blev tilladt fra den 20. December at regne, og under de Forhandlinger, som der i Midten af December Maaned førtes i den tyske Rigsdag om Kødnoten, blev det fra Regeringens Side udtalt, at man paatænkte at indføre Lettelser i Indførselen af levende Kvæg fra de samme 3 Lande. Det er da muligt, at disse Lettelser have fundet Sted, naar dette læses. — Tilladelsen til at indføre slagtede Svin vil for Tiden næppe faa synderlig Betydning; den tyske Told er $13\frac{1}{2}$ Pf. pr. Pund og i andre Omkostninger (Synsgebyr, Fragt, Kommission) vil der endvidere komme 6—9 Pf. pr. Pd., men Forskellen paa de nuværende Priser i Tyskland og Danmark er ret ubetydelig, saa det næppe vil blive synderlig fordelagtigt at udføre til Tyskland. Men det er jo muligt, at der senere her vil kunne vindes et Marked for vore Søer og Orner. Vi have imidlertid ingen Sikkerhed for, at Tyskland før eller senere atter lukker for os, og vi skulle derfor sikkert betænke os vel paa at lægge vor Produktion om med det tyske Marked for Øje. Som bekendt have kun vore statsanerkendte Slagterier Ret til at eksportere, og det maa sikkert haabes, at der ikke af Hensyn til Eksporten til Tyskland maa ske nogen Forandring i dette Forhold.

Uagtet Statsbevillingen til Fremme af Udførselen af danske Avlsdyr til Rusland nu er inddraget, og trods de i Rusland herskende urolige Forhold, have vi dog udført en Del dertil i Fjor og selv til Egne, hvor man efter Aviserne at dømme skulde tro der herskede et bloddryppende Anarki, saaledes til Centralrusland og de polske Provinser. Ved Justitsraad L. Friis' Mellemkomst er der saaledes indkøbt til de kejserlige Mejerigaarde i Peterhof og Carskoje Sselo 80 røde Køer og 5 Tyre, og man har været saa tilfreds med de danske Dyr,

at der i Aar vistnok vil afgaa en ny Sending til andre kejserlige Mejerigaarde. I alt er der ved Justitsraad Friis udført 1 jysk Hingstføl (Sønnesøn af Aldrup Munkedal), 8 Tyre, 82 Kvier og Køer, 3 Kalve og 3 Svin, 8 Væddere og Faar, eller ialt 105 Dyr til en samlet Indkøbspris af 34,450 Kr. Ved andre er der eksporteret 9 Tyre, 30 Køer og 5 Svin. Der er til i Aar gjort en Del Bestillinger paa rødt dansk Malkekvæg, som særlig tiltaler Russerne, og der er Udsigt til Afsætning af Hingste til Stutterierne. De høje Priser herhjemme have dog virket en Del afskrækkende paa Russerne. — Som et Kuriosum kan anføres, at danske Avlsdyr i Fjor ere blevne efterspurgte fra saa fjærnt liggende Lande som New-Zealand og Australien. Der sendtes i Foraaret 2 fynske Tyre over Hamborg til Sydney og derfra til New-Zealand, hvortil de ankom i god Behold. Fragten var 400 Kr. pr. Stk. I August Maaned afgik endvidere 1 Tyr og 3 drægtige Kvier af fynsk Stamme til Australien; i Indkøb kostede Tyren 1500 Kr. og de 3 Kvier 1700 Kr. I Australien virke de høje Priser næppe afskrækkende — man er jo vant til at betale ganske anderledes høje Priser for engelske Avlsdyr —, men vi tør vel næppe vente at finde regelmæssig Afsætning af Avlskvæg til et saa fjærnt Marked som Australien, hvor engelsk Racekvæg alt har vundet fast Fodfæste. Det er jo imidlertid ganske interessant, at man i Australien har faaet Øje paa det røde danske Kvægs gode Egenskaber, ligesom at der derfra er forlangt Oplysninger om den jyske Hesterace, for hvilken man mener, at der muligvis er Afsætning i Sydaustralien. For Tiden undersøges Vilkaarene for Salg af danske Avlsdyr til et andet fjærnt Land, nemlig Argentina, men det turde være ret tvivlsomt, om der vil komme noget ud heraf. I 1889 sendtes der en Del danske Kreaturer til den sydamerikanske Stat, hvor de slog godt an. Endelig kan det nævnes, at der til Sverige er indført ikke saa lidt dansk Avlskvæg, saaledes bl. a. 20 2-Aars gamle Kvier til Uppland. — Et Salg til Udlandet af enkelte gode Avlsdyr til høje Priser er næppe uden Betyd-

ning for vor Kvægavls Udvikling, der sættes jo herved som en Slags Maalestok for de Priser, der kan betales for virkelig gode Avlsdyr. Derved forhøjes Priserne herhjemme i Almindelighed paa saadanne, og dette opmuntrer atter intelligente Landmænd til at danne og udvikle fortrinlige Stammer af de forskellige danske Racer — men en Vækst i de gode Stammers Antal er af stor Betydning for det danske Husdyrbrugs Udvikling.

Vort stærkt blomstrende og praktisk virksomme landøkonomiske Foreningsvæsen har, i Følge Meddelelser til »Landøkonomisk Aarbog« for 1907, atter i Fjor lagt betydelige Omraader ind under sig. Helt ny i sin Slags er saaledes »Tuberkulinforeningen«, der i Slutningen af September talte 105 Medlemmer med 2300 Køer, og hvis Formaal er »at øge Interessen for Erhvervelse og Vedligeholdelse af sundé og tuberkulosefri Kvæg- og Svinebesætninger«. »For Optagelse i Foreningen kræves, at vedkommende har ladet sin Kvægbesætning indsprøjte med Tuberkulin, og at denne Kvægbesætning er sund eller delvis sund. Er den kun delvis sund, da maa en anerkendt Afspærring af syge og sunde Dyr være foretaget.« »Der vælges et Medlem af Foreningen, der for et Tidsrum af 1 Aar er pligtig til at give Meddelelse om eventuelt Køb og Salg af sunde Dyr, og Foreningens Medlemmer ere berettigede til at henvende sig til vedkommende Medlem, naar de ønske at købe og sælge.« — Mælkebedømmelsesforeningerne have i 1906 vundet stor Udbredelse, hvorimod Andelseksportforeninger for Kvæg og Kød synes at have vanskeligt ved at vinde den fornødne Tilslutning, hvad der maaske finder sin Forklaring i, at Besværlighederne ved at udføre til Tyskland efter den 1. Marts viste sig mindre end frygtet. Slige Foreninger kunne dog sikkert gøre god Gavn. Endnu gælder, hvad Holberg lader »tredie Proprietarius« sige i »Den ellefte Junii«: »ingen Ambassadeur kand bruge større Intriguer

ved en Freds-Tractat end Prangeren bruger ved at slutte en Stude-Tractat«. Salget af Fede- og Udsætterkvæg finder den Dag i Dag Sted under gammeldags Former, og paa intet Omraade handler Landmanden vistnok i den Grad i Blinde som paa dette, her finder ingen paa-lidelig Notering Sted, men »Prangersystemet« flourer, og da Landmanden i Reglen savner Øvelse og Evne i at vurdere efter Kvalitet og Vægt, trækker han oftest det korteste Straa. Her er da utvivlsomt et Omraade, paa hvilket Handelsforholdene trænge til at reformeres. I Aarhus er der oprettet et Eksportslagteri paa et lignende Grundlag som det, Andelseksport-Slagteriet i Frederikshavn nu er bygget paa. — »Dansk Fællesindkøb af Landbrugsmaskiner« blev i April Maaned stiftet i Aarhus og skal omfatte hele Landet. Men foreløbig tæller Fællesindkøbet kun jyske Kredse. Sagen blev drøftet paa det sjællandske Delegeretmøde, paa hvilket man nedsatte et Udvalg til at overveje, om Sjællænderne skulle slutte sig til Jyderne eller selv oprette en Indkøbsforening. Ny oprettede ere endvidere Selskaberne »Alhedens Mergelforsyning«, der ejer et stort Mergelleje ved Viborg og tæller 12 Lokalforeninger, »Hedebruget«, hvis Formaal er at virke for Hedernes Opdyrkning til Agerland, og »Danske Landboforeningers Frøforsyning«, i hvilken der er indmeldt 22 Landboforeninger med 108 Frøavlere. Maalet for denne Forening er »at fremme betryggende Forsyning med Frø og Sædevarer for Landbruget paa Grundlag af en rationel og kontrolleret Hjemmeavl af disse Varer og Fordeling heraf efter nærmere fastsatte Regler«.

Spørgsmaalet om Oprettelsen af en Andelsbank har i Aarets Løb været diskuteret ivrigt. I Januar Maaned udsendte Andelsudvalget et Skema til Andelsforeningerne for at faa Spørgsmaalet belyst, men de indkomne Besvarelser gav, efter Udvalgets Anskuelse, »ikke det fornødne Grundlag til, at man for Tiden kan foreslaa positive Skridt til Andelsbankens Start«. Paa den »lille Andelskongres«, der afholdtes den 30. Novbr. og

1. Decbr., var Spørgsmaalet Genstand for en levende Diskussion. Selvfølgelig var der Hedsporer, der vilde, at man straks skulde søge at skride til Bankens Oprettelse, men den Fare, som det vilde være at oprette en Bank, der sandsynligvis maatte grundes paa Gæld, blev dog heldigvis undgaaet, og Kongressen vedtog enstemmig, at der skulde nedsættes et Udvalg med det Formaal:

1. at indhente Oplysninger om Andelsforeningernes Pengeforhold og udgive en aarlig Beretning herom, 2. at bistaa Andelsforeninger ved Optagelse af billige Laan, 3. at yde Raad og Vejledning ved Oprettelse af Indlaansafdelinger, 4. at yde Raad og Vejledning ved Oprettelse af Andels-Forskudsforeninger i Forbindelse med Andelsforeninger, vel særligt Produktionsforeninger, 5. at virke for Gennemførelse af et System, hvorefter Bankanvisninger træde i Stedet for Udbetalinger i rede Penge. — Endvidere paalagdes det Udvalget ved Hjælp af teknisk Assistance at udarbejde Planer for en Andelsbank og søge at samle bindende Underskrifter paa disse Planer.

Der er i Aarets Løb oprettet 2 Hypothekforeninger for Laan mod sekundær Prioritet i Landejendomme, den ene for Øerne, den anden for Jylland. Det har længe været et Ønske i Landbruget at faa saadanne Laaneforeninger oprettede. Hidtil har det jo været saaledes, at hvis en Landmand vilde laane mere i Ejendommen end ca. Halvdelen af dens Taksationsværdi, maatte han søge Laanet udenfor Kreditforeningerne, hos en Kapitalist eller Stiftelse, i en Bank, hos Slægt eller Venner. Som Regel ville disse Laan være vanskelige at faa, dyre — ofte løbe vist Renter og Afdrag op til 10 pCt. eller mere — og opsigelige. Alle de uheldige Sider ved Laan, der udslettes ved Kreditforeningsinstitutionen, have hidtil klæbet ved de sekundære Laan. Herpaa ville de 2 ny Foreninger nu raade Bod, ligesom de kunne hjælpe med til, at Landmændene komme bort fra de nu saa hyppige Kautionslaan. — I Oktober Maaned stiftedes af Husmænd fra alle Landets Amter en »Hypothekforening for sekundære Prioritetslaan for danske Husmænd«, der vil yde Laan til Landejendomme, hvis Vurderingssum ikke overstiger 20,000 Kr. Ledende Husmænd have

besat Foreningens Førsteposter, og dens Dannelse er et nyt og betydningsfuldt Led i Husmændenes Bestræbelser for at udsondre og selv lede egne Sager.

Paa Agrarforeningens Generalforsamling i Juli Maaned ophævedes Præsidiets paa 3 Medlemmer samt Afdelingsbestyrelserne og de 5 lokale Kontorer. Den ledende Præsident, Godsejer Westenholz, fratraadte, til Præsident valgtes Jægermester Kirketerp og til Vicepræsident Branddirektør Leth Espensen.

I Juli Maaned fejrede De samvirkende Landboforeninger i Fyns Stift deres 25 Aars Jubilæum, bl. a. ved Afholdelsen af en ypperlig Udstilling i Odense.

Som sædvanlig have de landøkonomiske Fællesforeninger afholdt deres store aarlige Delegeretmøder i Efteraarstiden. Ved alle Møderne holdtes der dygtige Foredrag. Saaledes af Professor B. Bang om nyere Bevægelser paa Tuberkulosekampens Omraade, af Bogholder Petersen Langmack og Forstander Brink Lassen om Forsøgslaboratoriets Forsøg med at bestemme Æggehvideminimum i Malkekøernes Foder, af Sygehuslæge Hindhede om en Reform af vor Ernæring, af Statskonsulent Nissen Dall om Arbejdet for at forbedre Kvaliteten af den Mælk, der leveres til Mejerierne, o. s. v. Paa Foranledning af Landhusholdningsselskabet behandles ved alle Delegeretmøderne Spørgsmaalet om Ønskeligheden af, at der i 1907 blev indkaldt en Delegeretforsamling for at drøfte Tidspunktet for den 19. danske Landmandsforsamling. Der var ved Møderne afgjort Stemning for, at dette Spørgsmaal atter -- som i 1903 -- udskydes, og paa Selskabets Bestyrelsesmøde i December Maaned blev det derefter besluttet foreløbig at stille Spørgsmaalet i Bero.

I samme Grad som vort Landbrug føres intensivt, er der en Faktor, som der nødvendigvis maa regnes med, Benyttelsen af fremmed Arbejdskraft som Supplement til den hjemlige. Det gaar i Danmark som det gaar andre Steder, hvor intensiv Kultur trænger igennem, i Sveriges og i Tysklands Sukkerroeege, i Storbritannien,

i Belgien o. s. v., at Arbejdernes Fortjeneste i det hele bliver saa høj, at de svagere Kræfter og navnlig da Kvinder og Børn ikke mere behøve og ikke ønske at befatte sig med de grovere Arbejder. Her i Landet er det, som bekendt, særlig Roemarkernes Sommerpleje, som udføres med de fremmede Arbejdere, og med Roearrealernes Udvildelse vokser Trangen til disses Hjælp. Sikkert vilde ingen dansk Landmand skride til Indførelsen af den ingenlunde billige fremmede Arbejdskraft, hvis han kunde forskaffe sig tilstrækkelig hjemlig til Arbejdets gode og rettidige Udførelse. Men naar dette ikke er Tilfældet har vort Landbrug kun Valget mellem et af to: enten at indforskrive fremmed Arbejdskraft for at kunne fortsætte med den intensive Kultur, eller — til Skade for vort Agerbrugs sunde Udvikling — at gaa til en Indskrænkning af Roearrealerne. Selvfølgelig er Valget ikke tvivlsomt.

Paa mange Egne har det derfor været følt som en virkelig Kalamitet, at der i Stedet for den ellers i de senere Aar voksende Tilgang af fremmede Arbejdere i Fjor har været en Nedgang i Indvandringen paa antagelig en 1000 Stykker. I 1905 ansloges Styrken af de fremmede »Sæsonarbejdere« til 5000—5500, men i Fjor kun til 4000—4500, hvoraf vistnok ca. 3000 kom fra russisk Polen og kun 1 à 1½ Tusind fra Galizien*). Fra Finland er Tilgangen nu praktisk talt standset, idet der stadig — af Aviserne og af Præsterne — advares mod at rejse her til Landet; mere end højt regnet 100 finske Piger er der vel næppe kommet hertil. — Grundene til den formindskede Indvandring fra Galizien ere flere. Saaledes vokser Efterspørgselen efter galiziske Arbejdere fra mange Egne i Tyskland, flere Landbrugskamre have — med Udelukkelse af de af Galizierne ildesete »Aufsehrere« som Mellemlid — organiseret Indvandringen, og der er flere Eksempler paa, at Arbejdere, der vare

*) Endelig er der kommet nogle Ruthenere hertil fra Egnen Øst for Lemberg.

fæstede til Danmark, paa Rejsen gennem Tyskland ere stoppede op dér*). Endvidere skulle nu en Del galiziske Arbejdere finde Beskæftigelse i Bøhmen og Rumænien særlig ved Skovhugst, og endelig er i de senere Aar Udvandringen til oversøiske Lande vokset stærkt, i 1905 blev den saaledes anslaaet til ikke mindre end 50,000 Mennesker fra Galizien. Der synes at være en udpræget Lyst hos Polakkerne til at udvandre til Amerika, naar de have tjent tilstrækkeligt hertil ved Sæsonarbejde i Tyskland, Danmark og andre Lande.

Udvandringen af Sæsonarbejdere om Sommeren fra Galizien anslaaes imidlertid til 150—200,000 Mennesker, saa Danmark antagelig ogsaa i Fremtiden vil kunne hente Hovedparten af de faa Tusind fremmede Arbejdere, det behøver, herfra, hvis det kan lykkes at undgaa de Klager, som stadig fremkomme. Fra dansk Side vil der sikkert blive gjort, hvad der kan gøres, for at dette kan blive Tilfældet. Overbestyrelsen for de danske Sukkerfabriker har saaledes vedtaget en Normal-Kontrakt for polske Arbejdere, der bl. a. indeholder Bestemmelser til Værn mod Bedrageri, ligesom der ved Fabrikernes Hjælp vil blive ordnet et Tilsyn med Arbejderne fra deres Hjemland, hvad der forhaabentlig vil bidrage til, at de med større Tryghed begive sig hertil. Og Landhusholdningsselskabet og de landøkonomiske Fællesforeninger have i Forening til Udenrigsministeriet indsendt et Andragende om, at der til Varetagelsen af de danske Interesser i Galizien maa blive oprettet et dansk Konsulat med Domicil i Krakau. Man mener nemlig, at en dér bosiddende, agtet og anset Mand vil

*) Efter Meddelelser i Bladene skal man forøvrigt i Fjor have begyndt at indføre Negre til Tyskland til Erstatning for den manglende Arbejdskraft. En Del Negerinder skulle saaledes være engagerede som Kreaturrøgttere til Hannover. Forskellige Sukkerfabriker i Provinsen Sachsen, Vestpreussen og Mecklenborg have opgivet til »den internationale Forening for Sukkerstatistik«, at de paa Grund af Arbejdermangel ere nødsagede til at indskrænke Roearalet i Kampagnen 1906—07.

være den bedste Talsmand hos Myndighederne for vore Interesser og paa mange Maader vil kunne lette Forholdene for os, saaledes f. Eks. med Hensyn til Oprettelsen af Agenturer og autoriserede Fæstekontorer. Heldigt vilde det sikkert ogsaa være, hvis der blev oprettet en, hele Landet omfattende, Forening af de Arbejdsgivere, der benytte Polakker. En saadan Forening vilde bl. a. kunne oprette et Agentur i Vestgalizien, hvorfra de bedste Arbejdere komme.

Flere af Tidsskriftets Korrespondenter meddele, at Arbejderforholdenes Vanskelighed har medført, at der i 1906 er anskaffet ualmindelig mange Maskiner, og at disse Aar for Aar mere og mere tages i Anvendelse baade i større og mindre Landbrug. Der er vistnok aldrig noget Aar tilforn herhjemme købt saa mange Høstmaskiner (særlig Selvbindere) som i Fjor.

De senere Aars Fremgang i Planteavlen er fortsat i det forløbne Aar. Særlig er Kampen mod Ukrudtet optaget energisk ikke faa Steder, men der staar stadigt overordentlig meget tilbage at udrette paa dette Omraade, og Sommeren 1906 har (som en af Tidsskriftets Korrespondenter skriver) »paany vist, hvilke store Ukrudtsmængder der endnu findes selv paa forholdsvis vel drevne Gaarde«. Efter Forhandling med Statens Planteavlsudvalg indgik Landhusholdningsselskabet i Juni Maaned med en Indstilling til Landbrugsministeriet om at søge udvirket hos Trafikministeriet, at der i Overensstemmelse med nærmere angivne Fremgangsmaader træffes Foranstaltning til Bekæmpelse af Ukrudtet saa vel paa Statsbanernes som Privatbanernes Terræn. — Der er i Fjor oprettet en ny Forsøgsstation ved Studsgaard for Vest- og Midtjylland, hvis Bestyrer er Landbrugskandidat N. J. Nielsen. Paa Finanslovforslaget for 1907—08 er der søgt en Bevilling til Forsøg paa denne Station over Kaalbroksvampens Smitteveje og Midlerne til dens Bekæmpelse. Forsøgenes Ledelse tænkes overdraget Dr. Kølpin Ravn, der alt har en Bevilling til Raadighed til plante- patologiske Undersøgelser paa Forsøgsstationerne. —

Endelig skal det fremhæves, at Udsendelsen af de nyttige og lærerige Beretninger fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur er fortsat i 1906; der er saaledes udgivet 6 Beretninger, bl. a. om Undersøgelser over opbevaret Ajles Kvælstofindhold i forskellige Partier af Ajlekummen m. v., Forsøg med Eftersaaning af mislykkede Udlægsmarker samt Udlæg i Rug, Overvintringsforsøg med Runkelroer og Dyrkningsforsøg med Kartofler samt den aarlige, betydningsfulde Beretning om Stammeforsøg med Rodfrugter o. s. v.

Paa Dyrskuevæsenets Omraade var Aarets Hovedbegivenheder det Ungskue i Grenaa, som Foreningen af jyske Landboforeninger afholdt i Dagene fra den 13. til 15. Juli, og det Jubilæumsdyrskue i Odense den 20.—22. Juli, hvormed de fynske Landboforeninger fejrede deres 25-aarige Samarbejde. Paa det første, det 9. i Rækken af Fællesforeningens Skuer for unge Dyr, var der fremstillet ikke færre end 1164 Dyr, og det er karakteristisk, at medens der til de første Ungskuer mødte mange tarvelige Dyr, fandtes saadanne ikke paa Grenaaskuet. Dette i Forening med, at der mødte ny Udstillere frem, som klarede sig helt godt, er et Vidnesbyrd om den Forstaaelse og Dygtighed, hvormed der arbejdes i den jyske Husdyravl, ligesom det store Besøg vidnede om, hvor dybt ned i Befolkningen Interessen for denne nu strækker sig. Der var til Dyrskuet knyttet andre Udstillinger, saaledes en omfattende og lærerig Planteavlsudstilling. — Ikke mindre vellykket var Jubilæumsdyrskuet i Odense, i Hjærtet af »Danmarks Have«. Dette var det største og bedste Dyrskue, der endnu er holdt paa Fyn, og det vidnede om Fynboernes udprægede Opdrættertalent, om deres maalbevidste og energiske Arbejde for det røde Malkekvægs Udvikling. Ogsaa paa dette Skue mødte der yngre Opdrættere frem, der stod sig bravt, og ogsaa til dette var der bl. a. knyttet en rigtig Planteavlsudstilling. Kongen, Kronprinsen og andre Medlemmer af Kongefamiljen viste Fynboerne den Ære at besøge Jubilæumsskuet, til dette vare de islandske

Altingsmænd, Regeringens Medlemmer og mange andre indbudte, og Fynboerne viste, at det Velvære, de efter Sigende forstaa at hygge sig i, forstaa de ogsaa at lade gaa over paa andre. Det blev, trods Blæst og Regn, et baade lærerigt og festligt Stævne, hvormed de fynske Landboforeninger afsluttede de første 25 Aars gavnlige Samarbejde.

I Dagene fra den 29. Septbr.—14. Oktbr. afholdt Kjøbenhavns Industriforening en »Udstilling til Fremme af Landbrugets Forsyning med Maskiner og Redskaber af dansk Tilvirkning« — den første Udstilling af udelukkende danske Landbrugsredskaber, der har været afholdt her i Landet. Udstillingen var vellykket, ikke blot ved dens Omfang — den talte over 500 Nr. —, men ogsaa ved det udmærkede Indtryk den gav af den danske Maskinfabrikations Standpunkt paa flere Omraader: paa Radsaamaskinernes, de selvrensende Tærskværkers, Plovenes, Radrensernes og Mejerimaskinernes; af de sidste udføres ikke lidt til Lande baade i og uden for Evropa, og Udførselen er stigende. Med Udstillingen var forbundet et 3 Dages Fagmøde, paa hvilket der holdtes en Række Foredrag. Som den røde Traad gik gennem disse Ønsket om fyldigere Maskinprøver og om, at Udviklingen maa gaa i den Retning, at Landbruget kan se sin Fordel ved at forsyne sig med danske Redskaber og Maskiner. Mødet sluttede med Vedtagelsen af følgende Resolution:

»Danske Fabrikanter af Landbrugsmaskiner og danske Landmænd, forsamlede ved de til Industriforeningens Maskinudstilling knyttede Fagmøder, udtaler det som særdeles ønskeligt og nødvendigt, at Rammen for de statsunderstøttede Prøver med Landbrugets Maskiner og Redskaber udvides til en for Sagens store Betydning passende Form.«

Foruden ved dets belærende Karakter har dette Fagmøde sikkert gjort Gavn ved at bringe Landbrugets og Industriens Mænd sammen og derved lagt Grunden til et Samarbejde, hvor der er fælles Interesser at pleje. Ved den festlige Sammenkomst, der under tvangsfri

Former sluttede de 3 Arbejdsdage, blev der ogsaa fra begge Sider udtalt Ønsket om, at disse Sammenkomster maatte blive fortsatte.

Efter forudgaaende Forhandlinger med Landbrugsministeriet overleverede Landhusholdningsselskabet den 15. Juni Landbrugsmusæet i Lyngby til den af Ministeriet nedsatte Bestyrelse: Kammerherre K. Sehested (Formand), Departementschef Wulff, Hofjægmester C. Bech, Folketingsmændene P. Th. Nielsen og A. K. Rosager samt Direktør Bernhard Olsen. Musæets egentlige Grundlag bestaar som bekendt af det i Anledning af den nordiske Udstilling i 1888 tilvebragte Materiale, der i Aarenes Løb er blevet forøget i betydelig Grad, saaledes at det ved Overdragelsen udgjorde over 8700 Numre, hvoraf selvfølgelig mange ere Doubletter eller Tripletter. Disse ere afgivne til Filialmusæer ved Ladelund og Malling Landbrugsskoler, i indeværende Aar vil der blive oprettet et Musæum ved Dalum Landbrugsskole, og det er Meningen efterhaanden yderligere at søge oprettet Filialmusæer paa andre større Landbrugsskoler. Til Inspektør ved Hovedmusæet og Sekretær for Bestyrelsen er antaget Statskonsulent K. Hansen, der siden Kaptain la Cours Død har forestaaet Musæets daglige Ledelse. I de senere Aar har Statskassen ydet et aarligt Tilskud af 2000 Kr. til Musæets Drift, men nu da Musæet er overgaaet fra Landhusholdningsselskabets til Statens Varetægt, er dennes Tilskud forhøjet til 6000 Kr. aarlig, af hvilken Sum ca. 2000 Kr. ere beregnede til Indkøb af ny Genstande.

Vende vi os dernæst til Aarets Høst af Love og administrative Foranstaltninger, maa denne siges at have været rig i det forløbne Aar. Medens der i Rigsdagssamlingen 1904—05 kun blev vedtaget 49 Love, blev der i Samlingen 1905—06 — uagtet den var Valgperiodens 3. og sidste og uagtet den var rig paa parlamentariske Sammenstød og Demonstrationer med de forestaaende Valg til Baggrund — vedtaget 83 ny Love, af hvilke flere ere af betydelig Interesse for Landbruget. Det vilde

unægtelig være uretfærdigt, hvis dette ikke vilde indrømme, at Rigsdagen for Tiden er lydher over for dets Interesser og villig til at fremme disse gennem Bevillinger og Love. Af saadanne, der have større landøkonomisk Betydning, skal her fremhæves følgende:

Lov om Jords Udstykning og Sammenlægning m. m. af 6. April 1906. Det er de ny Skatte-love, som have nødvendiggjort en (nærmest formel) Revision af Loven af 11. Maj 1892, men samtidig har man benyttet Lejligheden til at nedsætte Grænserne, under hvilke de forskellige Ejendomme ikke maa nedbringes. Hovedgaarde maa saaledes ikke nedbringes under 40 Tdr. Land boniteret Jord [Grænsen var tidligere 60 Tdr.]; for Selvejergaardene ere Mindstemaalene nu følgende: for Gaarde af I. Kl. 2 Tdr. Hartkorn, af II. Kl. $1\frac{1}{2}$ Td. Hartk., af III. Kl. 1 Td. Hartk. og af IV. Kl. $\frac{1}{2}$ Td. Hartk. (Angivelserne efter »boniteret Maal« bortfalde). Pligthuse maa ikke nedbringes under 3 Tdr. Land Middeljord og Fæstehuse ikke under 3 Tdr. Land Middeljord og ikke under 4 Tdr. L. geometrisk Maal. Loven indeholder forøvrigt et Par ny Bestemmelser baade vedrørende Udstykning og Sammenlægning, der lette disse noget, men den opretholder jo iøvrigt den siden det 18. Aarhundredes Midte og for Danmarks socialøkonomiske Udvikling saa betydningsfulde Regel, at hverken de større Ejendomme eller Bøndergaardene maa nedlægges. — En Fravigelse af Bestemmelsen i oven nævnte Lovs § 2, i Følge hvilken Landets Hovedgaarde skulle opretholdes, indeholdes imidlertid i en samme Dag stadfæstet Lov om Udlaan af Statslaanefonden til Udstykning af større Landejendomme. Denne Lov bestemmer, at der kan udlaanes i alt 1 Mill. Kr. — 200,000 Kr. aarlig i 5 Aar — til Foreninger, som dannes udelukkende med det Formaal at indkøbe større Landejendomme, der egne sig til Udstykning og som kunne erhverves til billig Pris, for at udstykke og afhænde dem væsentligst til Oprettelse af mindre Landbrug. Gaar man ikke videre ad den her antydede Vej, gør denne Lov selvfølgelig

ingen Skade, men kan jo stifte nogen Nytte; viser den sig imidlertid at blive det første Skridt paa en Vej, der herefter skal trædes bredere, bryder den med et Princip, som man hidtil med Rette har holdt i Hævd i dansk Landbopolitik. Vore større Ejendomme ere i Forvejen ikke mange — kun 2000 —, og de have utvivlsomt deres Mission at udrette i dansk Landbrug. — Fremdeles er der Lov om Oprettelse af »Kongeriget Danmarks Hypothekbank« af 6. April 1906, som har til Formaal gennem Optagelse af Laan (mod Hypothekbankobligationer) i Udlandet at skaffe det danske Pengemarked de Fordele, der maatte kunne opnaas ved en saadan mere direkte Forbindelse med de udenlandske Pengemarkeder. Staten forstrækker Hypothekbanken med et Grundfond paa 20 Mill. Kr. De Laan Banken faar ved Salg af dens Obligationer skulle bl. a. anvendes til Erhvervelsen af Obligationer, udstedte af danske Kreditforeninger — idet et af Bankens Formaal er at gavne Ejendomsbesidderne ved at søge Kursen paa Kreditforeningsobligationerne hævet; det bliver altsaa navnlig de ny Laansøgere gennem Kreditforeningerne, der ville høste Gavn af Hypothekbankens Virksomhed. Denne begyndte den 1. Oktober i Fjor under Ledelse af Gehejmeetatsraad Hørring, og i Midten af samme Maaned meddeltes det, at Banken havde afsat i Paris den første Serie Obligationer paa 20 Mill. Kr. (med $3\frac{1}{2}$ pCt. Rentefod) til et Konsortium af internationale Banker. I Kreditforeningernes Selvstyre griber Banken ikke ind. — Loven om inderrigsk Kødkontrol af 6. April 1906, der traadte i Kraft den 1. December, har til Hensigt at lette Handelen og Omsætningen af Kød og Slagteaffald, idet dette af Dyr, der ere slagtede paa offentlige Slagtehouse i Kommuner, hvor der er Slagtetvang i Henhold til Sundhedsvedtægt, uden Undersøgelse og Afgift kan indføres til andre Kommuner, naar det er henført til 1. Klasse. Det samme gælder om Kød og Slagteaffald af Dyr, der ere slagtede enten i Kommuner, hvor der i Henhold til Sundhedsvedtægt er kommunal Kødkontrol, men ikke offentligt

Slagtehus og Slagtetvang, eller i et godkendt Eksport-slagteri, naar Kødet er fundet egnet til Udførsel i fersk Tilstand; i de 2 sidste Tilfælde skal der dog ved Indførsel i Kommuner, hvor der i Henhold til Sundhedsvedtægt er offentligt Slagtehus og Slagtetvang, erlægges Afgift. Af Hensyn til vort Forhold til Udlandet er det sikkert heldigt, at Kommunerne nu ere forpligtede til at anerkende Udførselskontrollen. — Loven om Opretelse af et Serumlaboratorium af 18. Maj 1906 bestemmer, at der kan anvendes et Beløb af indtil 324,000 Kr. til Opførelse af et Laboratorium (under Landbohøjskolen og paa dennes Grund) til Serum, Vaccine og andre bakteriologiske Præparater til Bekæmpelse af Husdyrsygdomme. Laboratoriets Driftsudgifter fastsættes paa de aarlige Finanslove. Ved denne Lov, der paa sit Omraade stiller Danmark i Række med andre Kulturlande, aabnes der Mulighed for en virksom Bekæmpelse af forskellige Sygdomme, først og fornemmelig Kalvediarrhoen, Schweineseuche (enzootisk Lungebetændelse hos Svin) og Kværke, dernæst vel ogsaa Rødsyge, Diarrhoe blandt Smaagrise, Svinepest o. a. Til Laboratoriets Leder er Professor C. O. Jensen selvskreven.

Der er fremdeles den vigtige Lov om Handel med samt Ind- og Udførsel af Landbrugsprodukter af 30. Marts 1906, hvis Hovedbestemmelser ere følgende: Landbrugsprodukter af dyrisk Oprindelse og egnede til Menneskeføde — 3: Smør, Ost, Æg, Fedt, Talg og Honning samt Kød og Kødvarer af Heste, Kvæg, Faar, Svin og Fjerkræ — der til videre Forhandling eller Udførsel indføres fra Udlandet og de dansk-vestindiske Øer, skulle ved Indførselen være forsynede med tydelige Mærker eller Betegnelser, der angive, at de ere udenlandske. Ved Salg her i Landet eller ved Udførsel herfra skulle udenlandske Landbrugsprodukter bære nærmere foreskrevne Mærker eller Betegnelser, og de maa ikke bære noget Mærke, der kan opfattes som en Angivelse af, at Varen er af dansk Oprindelse. Hvor udenlandske Varer sælges, skal der findes Opslag herom (hvad dog ikke gælder for

Ost og Honning). Det er forbudt at sælge Blandinger af dansk og udenlandsk Fedt, med mindre Blandingen er tydelig angivet som saadan. Loven paabyder (ved kong. Anordning) et fælles Mærke, der skal anbringes paa al Emballage for Smør, der tilvirkes her i Landet af pasteuriseret Fløde, og dette Mærke skal anbringes paa Emballagen paa alt dansk Smør, der udføres. Et fælles Mærke kan ligeledes (ved kgl. Anordning) fastsættes for alt let saltet Flæsk af dansk Oprindelse, der udføres. Alt Smør, der fremlægges til Detajlsalg, skal være forsynet med et for Køberne iøjnefaldende Skilt med det ovenfor omtalte Mærke. Naar udenlandsk Smør ikke udleveres til Køberne i den originale Emballage, skal den umiddelbart om Smørret værende Indpakning være tydelig mærket: Udenlandsk Smør.

I Henhold til denne Lov blev der under 30. August udfærdiget en kgl. Anordning, der paabyder, at Emballagen for Smør skal forsynes med et Lurmærke og Ordene »Dansk Smør«, og at alt dansk, let saltet Flæsk, der udføres, skal være forsynet med et Lurmærke og Ordet »Danmark«. Det ventes, at Nationalmærket vil faa samme gavnlige Indvirkning paa Handelen med Flæsk, som det har haft paa Handelen med Smør. Allerede i Marts Maaned udtalte saaledes de samvirkende danske Andels-slagterier deres »Tilslutning« til et Fællesmærke, og i Beretningen for 1905 fra Generalkonsulatet i London hedder det bl. a.: »Saafremt Danskerne kunde blive enige om at brænde Flæsket med et bestemt Nationalmærke, som ikke alene Køberne, men ogsaa det store, brede Publikum skulde gøres bekendt med, vil dansk Flæsk inden mange Aar staa betydeligt over alt andet Flæsk, dog med Undtagelse af engelsk.«

Bestemmelserne i denne Lov have ikke noget med »Beskyttelse« at gøre, men vel med Begrebet »fair trade«. En Mængde fremmede Landbrugsprodukter ere hidtil solgte her i Landet som danske: saaledes amerikansk Fedt, der har gaaet i Handelen som »krydret dansk Svinefedt« og har vanskeliggjort det for Slagterierne at

blive af med det gode danske Fedt, saaledes amerikansk Flæsk, der har besværliggjort Afsæfningen af det danske Flæsk, som paa Grund af dets Karakter (for magert eller for fedt) maatte sælges herhjemme, saaledes de indførte røgede Filéer og russiske Æg, der af mindre samvittighedsfulde Handlende ere blevne omladede i dansk Emballage og baade her og i England ere solgte som danske Æg, o. s. v. Bestemmelserne ville selvfølgelig ikke forhindre, at der ogsaa fremtidig finder Bedragerier Sted — Livet er altid stærkere end Loven —, men ved at der paa vigtige Omraader skabes et Værn for danske Landbrugsprodukter, vil Loven bidrage til forøget Afsetning af disse og blive til Gavn baade for Forbrugere og Producenter.

Endelig skal her fremhæves, at Finansloven for Aaret 1906—07 under §§ 18 og 26 har en samlet Bevilling til Landbrugsministeriet af 4,182,568 Kr. (mod 4,250,131 Kr. i Aaret 1905—06)*). Af Nybevillingerne kan anføres: 57000 Kr. til Opførelse af en Bygning til Dansk Frøkontrol paa Landbohøjskolens Grund, 49000 Kr. til en Forsøgsstation i Vest- og Midtjylland ved Studsgaard og 5000 Kr. til Danmarks Deltagelse i det internationale Landbrugsinstitut i Rom.

Paa Landbrugsundervisningens Omraade blev der i Fjor Efteraar, under Ledelse af Forstander S. C. A. Tuxen, paabegyndt en ny Foranstaltning paa Bornholm, nemlig »en vandrende Landbrugsskole for unge Landmænd«. Et 5 Maaneders Kursus (til hvilket der meldte sig 48 unge Mænd) tog i November Maaned sin Begyndelse i Aakirkeby, og det vil blive fortsat i Vinteren 1907—08. Naar Skolen kaldes »vandrende«, betegner dette, at den ikke derefter kan ventes gentaget i den samme Egn af Landet i den første halve Snes Aar. —

*) Sammenlægger man de Udgifter, der tidligere vare opførte under Finansministeriet og Indenrigsministeriet, men der efter 1896 høre under Landbrugsministeriet, finder man, at for 20 Aar siden vare Udgifterne paa Landbrugsministeriets Budget ca. 1.7 Mill. Kr. — de ere altsaa siden den Gang mere end fordoblede.

Ved den polytekniske Lærestol er der bleven oprettet en Lærestol i landboteknisk Kemi, til hvilken Dr. phil. Orla Jensen, der som bekendt i nogle Aar har haft Ansættelse ved Mejeriforsøgsstationen i Bern, er bleven kaldet. Dr. J. skal tillige holde Forelæsninger over Mejerilære og Behandlingen af Slagteriprodukter for de vordende Fabriksingeniører, og i December Maaned begyndte Hr. J. at holde Forelæsninger paa Landbohøjskolen over Landbrugsbakteriologi, ligesom det er Meningen, at han for de vordende Elever paa det udvidede Mejerikursus skal holde Forelæsninger over Mejeribakteriologi. — Der er i 1906 blevet oprettet ikke mindre end 9 Landbrugs-, Husholdnings- og Højskoler.

Det forløbne Aars landøkonomiske Bogavl kan vel nærmest karakteriseres som en middel, hvad de udkomne Skrifters Mængde angaar. Der kan selvfølgelig ikke være Tale om her at nævne alle de udkomne Bøger eller at give en indgaaende Bedømmelse af dem — her er kun Plads for en hurtig Orientering med Fremdragelse af enkelte Forhold. Megen Opsigt vakte Læge M. Hindhedes Skrift om »Brændende Punkter i Fodringssspørgsmaalet«, i hvilket Forfatteren bl. a. stærkt advarer mod en overdreven Anvendelse af Æggehvite, varmt anbefaler »den gyldne Middelvej« m. H. t. Kagefodring og fremdrager Amidernes sandsynlige Betydning for Ernæringen, deres formentlige Evne til i Forening med Kulhydraterne at danne egentlig Æggehvite. — Der foreligger Beretninger om de af Foreningen af jyske Landboforeninger foranstaltede 2-aarige Konkurrencer mellem hele Kvæghold i Kolding- og Vejlelegnen, i Horsenseggen og Ringkøbing Amt samt om den fjerde 2-aarige Konkurrence mellem hele Kvæghold i Fyns Stift, Beretninger, der vise en betydelig Fremgang i Besætningernes Ydeevne, Eksteriør m. v. Blandt de i Fjor udkomne Stambøger er der Grund til at nævne de 2 første officielle Stambøger over Tyre af Korhornsracen og Orner af Landracen. Det er trist, at Stambøgerne langtfra have vundet den Udbredelse, de fortjene, paalidelige Vejvisere som de ere

for enhver, der søge nyt Avlsmateriale. De trykkes kun i et Oplag fra 8—1200, af hvilke de fleste uddeles gratis. Af den af Statskonsulent Nissen-Dall udarbejdede »Danmarks Mejeridrifts-Statistik« foreligger 9. Aargang, der, sammenholdt med tidligere Aargange, bærer Vidnesbyrd om Fremgang i vor vigtigste Produktion. Fra 1898 til 1905 er saaledes den gennemsnitlige aarlige Mælkemængde pr. Ko til de indberettende Mejerier vokset fra ca. 3950 Pd. til ca. 4770 Pd., samtidig er det gennemsnitlige aarlige Forbrug af Mælk til 1 Pd. Smør gaaet ned fra 26.5 Pd. til 25.7 Pd. og de aarlige Driftsudgifter pr. 1000 Pd. indvejet Sødsmælk fra 275 Øre til 255. I Efteraaret udsendes første Hefte af et stort, af J. C. B. la Cour redigeret, Pragtværk om »Danske Gaarde«, der dels bliver en Haandbog i alle praktiske Forhold vedrørende Danmarks middelstore og store (ialt ca. 5000) Landejendomme, dels vil give en Fremstilling af de historiske Minder, der knytte sig til de danske Gaarde. To unge Forfattere have hver udsendt en god Bog: Landbrugskandidat P. Christensens Skrift »Om Metoder til Bestemmelse af Fosforsyre i Kunstgødning« er der redegjort for i Tidsskriftets forrige Aargang, og Konsulent W. A. Kocks Bog om »Fjerkræavlens Standpunkt i Nordevropa« giver bl. a. en instruktiv Redegørelse for Fedning af Fjerkræ og Opdræt af Vinterkyllinger i Udlandet. Det landøkonomiske Forsøgslaboratoriums 60. Beretning, der gør Rede for de paa Bregentved udførte Forsøg med at bestemme Æggehvideminimum i Malkekøernes Foder, har vakt stor og fortjent Opmærksomhed. Forsøgenes Kvintessents er, at der vel ikke kan fastslaaes noget almengyldigt om, hvor Kvælstofminimum ligger — det afhænger af Køernes Individualitet m. v. —, men at det kan betragtes som fastslaaet, at Malkekøerne kunne nøjes med langt mindre Kvælstof i deres Foder, end man hidtil har antaget, og at Minimum ligger saa lavt, at man ikke vil komme under det i en fornuftig Foderblanding. Da de Fjordske Erstatningstal først tabe deres Betydning, naar man gaar under Minimum, vil det fremdeles blive en Hovedopgave for Fodringsforsøgene med Malkekøer

at fastslaa Foderstoffernes Erstatningstal. Roearalets Udvidelse paa mange Egne vil sikkert blive et af disse interessante Forsøgs praktiske Resultater. — »De danske Mejeriers Smørmærkeforening« har udgivet (som Manuskript) en interessant Beretning om de første 5 Aars Virksomhed, og 3 Landboforeninger (Bølling-Nørre Herreders, Ulfborg-Hind Herreders og Langelands landøkonomiske Forening) have udsendt Festskrifter i Anledning af deres 50 Aars Jubilæum. — I Aarets Slutning udkom »Danmarks Landbrug« som Led af det »Dansk Portrætgalleri«, der udgives af Joh. Madsen. Værket bestaar af 2 Dele, en historisk Del og et Portrætgalleri med Billeder af over 5000 Mænd, der drive Landbrug eller staa i Forbindelse med dette. — Flere Skrifter af vore ældre landøkonomiske Forfattere ere udkomne i ny Oplag, saaledes Skrifter af Chr. Christensen og S. C. A. Tuxen, og endelig maa det nævnes, at ikke faa af de af Statens statistiske Bureau udgivne Beretninger vedrørte økonomiske og sociale Forhold i Landbruget, saaledes Landejendommens Salg, Tyende- og Arbejdslønnen, Vurdering til Ejendomsskyld, Statshusmandsbrugene o. s. v.

Der er i Aarets Løb blevet oprettet, selvfølgelig kunde man fristes til at sige, flere ny Landbrugsblade: »Det vestjyske Landbrug«, »Praktisk Kvægbrug« (et Ugeblad for Fodermestre, Kontrolassistenter og Kvægbrugere), »Mosebladet«, der udkommer 6 Gange aarligt og er en Fortsættelse af de af Moseindustriforeningen hidtil udgivne Meddelelser, samt det af et Aktieselskab udgivne »Fyns Stifts Landbrugstidende«, der specielt vil tage sig af fynske Forhold.

Det i forrige Aarsoversigt omtalte internationale Landbrugsinstitut i Rom har nu, som det sikkert var at vente, faaet en saa stor Tilslutning fra de forskellige Stater, at dets Bestaaen er sikret. Danmark har, ligesom Sverige og som Norge antagelig vil, indmeldt sig i den 4. Statsgruppe (2 Stemmer). Kong Victor Emanuel III har stillet Indtægterne af Godserne Tombolo og Coltano, der beløbe sig til 300,000 Frcs. aarlig, til

Instituttets Raadighed, og disse Indtægter ville blive anvendte til Indretningen af en Bygning for Landbrugsinstituttet. Man venter at faa Bygningen færdig saa betids, at Instituttets permanente Komité kan blive sammenkaldt til Høsten 1907.

At Instituttets Virksomhed vil blive stort anlagt, fremgaar af det Budget, der er udarbejdet for det og som andrager 850,000 Frcs. om Aaret. Til Repræsentationsudgifter for Præsidenten og Vicepræsidenten i den permanente Komité er der beregnet 15000 Frcs. og til Lønninger 185,000 Frcs. (til Embedsmænd under Generalsekretariatet 35200 F., under Bibliotheket 11000 F., under det statistiske Bureau 23000 F., under Efterretnings- og Bearbejdningsbureauerne henholdsvis 25500 og 32600 F., til 10 Oversættere 30000 Frcs. o. s. v.), til Offentliggørelser og Tryksager 200,000 Frcs., til Porto og Telegrammer 150,000 F., til Bøger og Tidsskrifter 50000 Frcs. o. s. v. — Aaret 1906 har været et Forberedelsesaar for Instituttet, i Aar vil man antagelig høre nærmere om dets fremtidige Virksomhed, der synes at kunne blive af stor Betydning navnlig i den internationale Oplysnings Tjeneste. Nu indsamle og udgive vel de større Staters Landbrugsministerier Oplysninger om Landbrugsproduktion, Forsøg, Priser, Lønninger m. m., men i meget forskelligt Omfang og Bearbejdelse. Med de store Pengemidler og de mange Kræfter, der stilles til Instituttets Raadighed, vil dette antagelig kunne fremskaffe saa fuldstændige Oplysninger som hidtil ukendt, og hurtigt spredte, for en Del vel ved Telegrafens Hjælp, ville disse fra de forskellige Lande samlede, ensartet bearbejdede og sammenstillede Oplysninger sikkert kunne blive til betydelig Nytte.

Det internationale Landbrugsinstitut er, som bekendt, en Statsinstitution, og kun de tiltrædende Magters Delegerede kunne deltage i dets Forhandlinger. De store Landbrugsselskaber have ingen direkte Indflydelse paa Instituttets Ledelse. For i alt Fald indirekte at skabe dem en saadan ved at paavirke den offentlige Mening og Regeringerne, og for stadig at holde Instituttet bekendt med de Ønsker og Krav, der næres af Landbruget, have

de fleste større italienske Landbrugsselskaber oprettet et Repræsentations-Bureau i Rom for Landbrugsorganisationer, og der er udgaaet Opfordring til landøkonomiske Foreninger i andre Lande om at indmelde sig i dette, der har 3 Klasser: i 1. Klasse betales der 600 Frcs., i 2. Klasse 300 og i 3. Kl. 120 Frcs. aarlig, og i hver Klasse raades der henholdsvis over 3, 2 og 1 Stemme.

Der blev i 1906 udsendt Indbydelse bl. a. til følgende Kongresser, der skulle afholdes i Aar: den 8. internationale Landbrugskongres i Wien (21.—25. Maj), den 3. internationale Mejerikongres i Haag (omkr. d. 15. Septbr.) og den 3. nordiske Landbrugskongres i Christiania (d. 3.—5. Juli). Danmarks Repræsentant i Bestyrelsen for denne sidste er Hofjægermester F. Friis, medens følgende 4 Herrer ere valgte som Danmarks Repræsentanter i Sektionerne: Kammerherre C. Bech, Statskonsulent Mørkeberg, Forstander Jørg. Petersen og Professor Westermann.

Af Aarets Personalhistorie kan anføres, at Dyr læge J. J. Schmidt i Kolding er hædret paa forskellig Vis, og at der paa Finansloven 1906—07 for første Gang blev bevilget ham en livsvarig Hædersgave paa 2000 Kr. aarlig for den af ham opfundne Behandlingsmaade af Kælvningsfeberen ved Indsprøjtning af Jodkalium i Yveret. Ved denne Kurmetode er det lykkedes at faa Dødelighedsprocenten blandt de angrebne Dyr bragt ned fra 40—50 pCt. til under 10 pCt., medens over 80 pCt. af de syge Køer helbredes fuldstændigt. Paa Grund af de store Værdier, Dyr læge Schmidt har reddet for Landbruget, og den uegennyttige Maade, han har stillet sin Opfindelse til Landbrugets fri Raadighed, var det en velfortjent Hædersbevisning, der vistes ham. — Den 6. December fejrede Hofjægermester F. Friis under stor Deltagelse sin 70-aarige Fødselsdag, saaledes overrakte »Dansk Mejeristforening« og »De samvirkende danske Mejeriforeninger« Hofjægermesteren Segelcke-Medaillen, af hvilken der hidtil kun er uddelt det Eksemplar, som Professor Segelcke modtog i 1901. — Prof., Dr. phil. K. Rørdam ansattes i Fjor som Statskonsulent i Agrikul-

turkemi og Landbrugskand. O. H. Larsen som Planteavlskonsulent for de samvirkende sjællandske Landboforeninger.

Blandt de Dødsfald, der i Aarets Løb ere indtrufne i vort landøkonomiske Samfund, skulle følgende nævnes: Den 28. Februar afgik Forstander A. la Cour paa Næsgaard ved Døden. Da Tidsskriftets forrige Aargang bragte en Redegørelse for denne Mands fortjenstfulde Virksomhed gennem en Menneskealder, skal der her alene mindes om, at indtil de sidste Aar, da han var en svækket Mand, et sikkert Bytte for en kronisk (den brightske) Syge, stod A. la Cour som en af de ledende paa Kvægbrugets Omraade og som en Mand, hvis Ord altid havde Vægt i den landøkonomiske Diskussion og der, hvor Afgørelserne træffes. Han var en karakterfuld, myndig og dygtig Mand, der udfyldte sin Plads i Livet og tog et godt Eftermæle med sig i Døden. — Den 6. April døde Maskininspektør Emil Jørgensen, 43 Aar gammel. Hans Liv og Gerning var en Bekræftelse paa den gamle Sandhed, at ethvert Menneske har ét Omraade, om end det er nok saa lille, hvor det gør Fyldest. Jørgensens Omraade var Maskin- og Redskabsfeltet. Han havde et medfødt Blik, en levende Interesse og et praktisk Greb for Maskiner, der gjorde, at han paa dette Omraade udførte et virkelig fortjenstfuldt Arbejde. Paa udmærket Maade medvirkede han i en Aarrække ved Landhusholdningsselskabets Redskabsprøver, og han har skrevet det 13. Bind af Selskabets Landboskrifter: »De danske Redskabs- og Maskinprøver«. I 1900 udgav han sammen med Landbrugskandidat C. C. Larsen en »Redskabs- og Maskinlære«. Siden Greve i 1871 udgav sin Redskabslære, var der ikke udkommet nogen Haandbog paa Maskinomraadet, og Jørgensen og Larsens udførlige og gode Skrift udfyldte et længe følt Savn. — En bekendt Opdrætter, Gaardejer Ole Jensen til Stougaard i Toustrup, afgik den 21. April ved Døden, 83 Aar gammel. Hans sortbrogede Kvæg af Holbækgaard-Slægten og hans Stamme af Dishleyfaar nød fortjent Ry, men det var dog særlig som Hestøpdrætter, at den stovte jyske

Bonde vandt sig et Navn, der var kendt Danmark over. Han købte i 1871 den Hingsteplag, Valdemar, der blev Stamfader til Valdemarsslægten og om hvilken Statskonsulent Jensen siger, at den er den af de nulevende (c: 1886) jyske Hingste, der har leveret de fleste fortrinlige Sønner (og Døtre), og den er Grundlægger af en Stamme, med en særegen Type, der med Rette breder sig. Ole Jensen havde udmærkede Hopper til Valdemar, og mange fortrinlige Hingste og Avlshopper ere udgaaede fra Stougaard. — Den 14. Juni bortkaldtes en stille Mand, hvis Navn næppe er kendt af den unge Slægt, men som for en Menneskealder siden stod mange af Landbrugets Koryphæer nær, og der selv har udrettet et fortjenstfuldt Dagværk: Dyr læge og Konsulent Rasmus Fenger. Han var født 1835 og tog Dyr lægeeksamen 1862, han virkede som Lærer ved Askov fra 1863—74 og blev derefter Bestyrer af de danske Sukkerfabrikers Landbrug og Roekultur paa Fyn. I Fabrikernes Udstillingskrift 1888 har F. skrevet en Afhandling om Sukkerroekulturen, der viser, hvilket stort og dygtigt Arbejde han udrettede i Fabrikernes Tjeneste. I Maj 1905 tog Fenger sin Afsked og bosatte sig i Lyngby. I dette Tidsskrift skal det mindes, at han i dets Aargange 1862—67 og 1876—78 skrev klare og gode Afhandlinger om Kvægavl og Studedefning, om Dyrskuernes Nytte og rette Ordning, om parasitiske Hudsygdomme hos Hunden og Katten m. m. — Den 2. December døde Etatsraad F. Andersen-Rosendal af en Hjerneblødning, 67 Aar gammel. Hans Navn er, fremfor nogen andens, knyttet til Agrarbevægelsen. Der var under 1890'ernes trykkede Forhold i Landbruget efterhaanden fremstaaet en stærk Trang til at faa Gang og Fart i et agrarisk Lovgivningsarbejde, for hvilket imidlertid de politiske Forhold vare lidet gunstige. Ingen slog stærkere til Lyd for og ingen brugte kraftigere Ord om denne Trang end A.—R., han gav (ved Sammenkaldelsen af 2 Møder d. 29. April og d. 27. Maj 1893) Stødet til den Bevægelse, der førte til Agrarforeningens Oprettelse i Odense den 22. og 23. November s. A., han tog virksom Del i Udarbejdelsen af

Foreningens Program, Love m. m., og han valgtes til dens Vicepræsident. Skulde Agrarforeningen løse den Opgave, den havde stillet sig, at skabe bedre økonomiske og sociale Forhold for Landbruget, maatte dens Virksomhed blive af politisk Art, og Foreningen var da ogsaa medvirkende ved Afslutningen af det politiske Forlig i 1894. Men Partipolitikens Bølgegang gik dog endnu for højt til, at man troede at kunne vinde Ørenlyd for den Agrarpolitik, Foreningen ønskede at føre, og fra Begyndelsen af var man derfor tvungen til at lægge Vægt mere paa det faglige end paa det agrarpolitiske. Men efterhaanden kunde dette Forhold ændres noget, og i de 7 Aar, A.—R. var Foreningens Præsident (1896 til 1903), ledede han den mere i agrar-politisk Retning. Der er næppe nogen Tvivl om, at Foreningen bidrog sit til den Tilbøjelighed til at optage agrariske Spørgsmaal, der gjorde sig gældende hos de forskellige politiske Partier.

Af de i Aarets Løb døde udenlandske Landøkonomer skal her nævnes følgende 2: Den 25. August afgik Gehejme-Hofraad Max von Eyth ved Døden, 70 Aar gammel. Det er særlig som Stifteren og i over 10 Aar som Lederen af »Die Deutsche Landwirtschafts-Gesellschaft«, at von Eyth vil mindes. Den ledende Tanke ved Selskabets Oprettelse i Aarene 1883—85 var den, at Selskabet skulde arbejde for at gøre de af Videnskaben indvundne Resultater frugtbringende for det praktiske Landbrug og samle det tyske Landbrug om Løsningen af større Opgaver, som de mindre Foreninger ikke kunde magte. Selskabet skulde virke ved egen Kraft »ohne unselbständiges Anlehen an Staatshilfe«. Med fremragende Dygtighed ledede von E. Selskabets Virksomhed og mere end nogen anden Enkeltmand skyldes det ham, at det ubestridt indtager Førstepladsen blandt Kejserrigets landøkonomiske Foreninger og hører til de kraftigst virkende blandt de store evropæiske Landbrugsorganisationer. Nu tæller Selskabet ca. 16,000 Medlemmer og raader over en Aarsindtægt af ca. 1,200,000 M. — Den 28. August døde Nils Engstrøm, Lektor i Mejerilære og Bakteriologi ved Alnarp Landbrugs- og

Mejeriinstitut, 55 Aar gammel. Han var en Foregangsmand paa Mejeribrugets Omraade, hvis »Handbok i Mejerihushållning« »i lange Tider vil blive det svenske Mejeribrugets Lovbog«. Hvad Engstrøm har været som Lærer og Organisator for Sveriges Mejeribrug paa en Tid, da dette voksede sig stort og anset, værdsættes højt af hans Landsmænd.

Lader man, som det er gjort i de foregaaende Blade, Aarets mange Enkeltheder passere Revue, fremkommer et broget, kaleidoskopisk Billede. Af Enkelthedernes Mangfoldighed bundfældes dog det Hovedindtryk, at i det store og hele har det været et godt Aar for Landbruget. Var end Høsten i mange Egne mindre end ventet og Sommergræsningen mere end tarvelig, gav Kaalroer og Turnips end daarligt Udbytte i flere Amter, føltes Vanskelighederne ved den utilstrækkelige og dyre Arbejdskraft end stærkt, var Kraftfoderet end dyrt og stod Sædpriserne ikke i Forhold dertil — for det store Antal Landmænd ville dog disse og andre Kalamiteter overskygges af de gode Konjunkturer. Overalt i Verden er det udmærkede Tider for Industrien — de uhyre Værdier, der tilintetgjordes ved Krigene i Sydafrika og Østasien, ved San Francisco's og Valparaiso's Ødelæggelse, skulle erstattes —, og Fremgangen har været ikke mindst hos vore to store Kunder af Landbrugsprodukter. Derfor have de kunnet efterspørge disse i store Mængder og til høje Priser, hvad der atter har indvirket paa Hjemmemarkedet. Der har Aaret igennem været livlig Efterspørgsel efter og udmærkede Priser paa Landbrugets Salgsprodukter. Dertil kommer en Høst, der for Landet i dets Helhed var over middel. Endvidere at Landbruget var fri for hærgende Farsoter og andre af »de Skæbnens Tilskikkelser, mod hvilke man omsonst sig søger at bevæbne.« Der er da heller ingen Tvivl om, at Stemningen hos Landmændene er god, og at Tilliden til Landbruget er vendt tilbage. De Ejendomssalg, der have fundet Sted i 1906, ere et i Kroner og Øre udtrykt Vidnesbyrd herom.
